

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 25 juli 2023 och
den 31 augusti 2023

Saken

Det högre bidragsbeloppet

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden bifaller överklagandet på så sätt att NN:s studier ska bedömas som påbörjade i augusti 2021. CSN får pröva ärendet med den förutsättningen.

Överklagandenämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § tredje stycket studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om studiemedel för grundskolestudier under tiden den 10 juli – 4 augusti 2023 och uppgav att hon aldrig gått i skolan.

Därefter ansökte NN även om studiemedel för gymnasiestudier under tiden den 7 augusti – 17 november 2023 och uppgav att hon aldrig gått i skolan samt att hon har varit inskriven i jobb- och utvecklingsgarantin vid studiestarten.

CSN beviljade studiemedel under ovan perioder med endast det generella bidragsbeloppet och meddelade att NN inte kan få det högre bidragsbeloppet för unga eftersom uppgift om att hon varit inskriven i jobbgarantin för unga eller i jobb- och utvecklingsgarantin i anslutning till studiestart saknas.

NN överklagade besluten och anförde i huvudsak följande. Hon har varit inskriven i jobbgarantin för unga i anslutning till sina studier och hon har tidigare fått det högre bidraget för unga.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet. CSN bifogade även ett yttrande och anförde i huvudsak följande. För att ha rätt till högre bidrag för unga

(20–24 år) måste NN:s studier ha bedrivits sammanhängande. Av de uppgifter som framkommit tidigare så har NN varit inskriven i jobb- och utvecklingsgarantin i anslutning till studiestarten hösten 2021. Dock har hon inte bedrivit sammanhängande studier eftersom hennes föregående studieperiod avslutades den 16 juni och den aktuella studieperioden påbörjades den 10 juli 2023. NN har alltså haft ett uppehåll i studierna. Eftersom NN inte bedrivit sammanhängande studier och det inte framkommit att hon skrivits in igen före den 10 juli 2023, så anser CSN sammanfattningsvis att hon inte uppfyller villkoren för att ha rätt till det högre bidraget. CSN anser därför att överklagandet ska avslås.

CSN:s rättsavdelning har i tilläggsyttrande anfört bland annat följande. Det högre bidraget får enligt 3 kap. 9 a § första stycket 1 a studiestödsförordningen (2000:655) lämnas om den studerande i anslutning till studiernas början är arbetslös och saknar en gymnasieexamen eller motsvarande kunskaper och är inskriven i jobbgarantin för ungdomar enligt förordningen (2007:813) om jobbgaranti för ungdomar eller i jobb- och utvecklingsgarantin enligt förordningen (2007:414) om jobb- och utvecklingsgarantin. Det högre bidraget för ungdomar lämnas bara för studier vid kommunal vuxenutbildning och vid folkhögskola. Vidare framgår att det högre bidraget får lämnas fram till dess slutbetyg uppnåtts. CSN har tolkat kravet i 3 kap. 9 a § förordningen som att den studerande "i anslutning till studiernas början" ska ha varit inskriven i jobbgarantin för ungdomar eller i jobb- och utvecklingsgarantin, som att den sökande måste ha varit inskriven den sista vardagen under den kalendervecka som föregår studiestartsveckan. Av utredningen i NN:s ärende framgår att hon sedan studiernas början i augusti 2021 studerat vid Komvux och att hon läst både gymnasiekurser och grundskolekurser. Under vårterminen har NN läst gymnasiekurser och varit beviljad det högre bidraget. Den sista kursen slutade den 16 juni 2023. Därefter finns ett uppehåll fram till den 10 juli 2023 då NN läst en grundskolekurs i biologi fram till den 4 augusti 2023. Därefter har hon påbörjat kurser på gymnasienivå, innefattande bland annat biologi. För att en studerande ska ha rätt till det högre bidraget vid inskrivning i jobbgaranti, ställs krav på att den studeranden ska ha varit inskriven i garantin vid studiernas början. CSN har bedömt att "studiernas början" antingen är den tidpunkt då den studerande för första gången påbörjar sina studier eller starttidpunkten för varje ny studieperiod därefter. Prövning till rätten för det högre bidraget ska således göras i två steg: först prövas rätten med utgångspunkt i när den studerande första gången alltså påbörjade sina studier. Om det högre bidraget inte kan lämnas i enlighet med det första steget, prövas rätten istället med utgångspunkt för startdatum för varje ny studieperiod. Vidare anser CSN att studierna bör bedrivas sammanhängande för att inskrivning i anslutning till starten av den första terminen ska anses grunda rätt till det högre bidraget även under efterföljande perioder. Studierna bör anses vara sammanhängande om den studerande fortsätter att läsa i samma skolform och endast har naturliga uppehåll i studierna för lov och liknande. För en studerande som inte läser sammanhängande, det vill säga byter skolform eller avbryter studierna, bör ställas krav på inskrivning innan den nya terminen efter ett uppehåll alternativt innan den nya terminen i en ny skolform. Det finns ingen absolut gräns för när studier inte längre anses vara sammanhängande eller generellt ange hur långt ett uppehåll kan vara för att grunda rätt till det högre bidraget. Syftet med regleringen är unga arbetslösa som är inskrivna i jobbgarantin ska uppmuntras till att studera. NN var arbetslös och

inskriven vid jobbgarantin vid studiernas början. Vidare framstår det som att hon blandat läser in behörighet inom grundskolan och gymnasiet. Någon studieplan eller liknande har inte givits in i samband med ansökan med att döma av registreringarna så läser hon in grundläggande behörigheter inom de båda nivåerna. Några tydliga terminstider föreligger inte heller inom skolformen. Detta torde tala för att det uppehåll som funnits varit ett sådant naturligt uppehåll. Därtill, om uppehållet i detta fall skulle medföra att det föreligger en ny "studiernas början" med krav på inskrivning under perioden 17 juni-9 juli 2023 skulle detta medföra NN inte skulle ha rätt till det högre bidraget då hon nyligen uppburit studiestöd (3 kap. 9 a § första stycket p. 3 förordningen). Det kan ifrågasättas om detta har varit lagstiftarens avsikt. Den sammantagna bedömningen i ärendet, och då praxis saknas från överinstans, är att det studieuppehåll som förelegat under perioden den 17 juni-9 juli 2023 bör föranleda krav på ny inskrivning i jobbgarantin. Då denna uppgift saknas föreligger inte rätt till det högre bidraget.

NN har fått möjlighet att lämna synpunkter på CSN:s yttrande och anförde bland annat följande. Hon har inte haft något uppehåll i sina studier utan har till och med läst kurser på sommaren. Hon har läst biologi grund under sommarlov.

Författningsbestämmelser

Enligt 3 kap. 13 § studiestödslagen (1999:1395) får det högre bidragsbeloppet lämnas från och med det kalenderår då den studerande fyller 25 år. Regeringen meddelar, enligt samma bestämmelse, föreskrifter om att det högre bidragsbeloppet får lämnas även till studerande som är yngre än 25 år och som har särskilt behov av ett sådant stöd.

Av 3 kap. 9 a § studiestödsförordningen (2000:655) framgår följande. Det högre bidragsbeloppet enligt 3 kap. 13 § studiestödslagen (1999:1395) får lämnas för studier från och med det andra kalenderhalvåret det år då den studerande fyller 20 år till och med det kalenderår då den studerande fyller 24 år, om

1. den studerande i anslutning till studiernas början är arbetslös och saknar en gymnasieexamen eller motsvarande kunskaper och är inskriven i jobbgarantin för ungdomar enligt förordningen (2007:813) om jobbgaranti för ungdomar eller i jobb- och utvecklingsgarantin enligt förordningen (2007:414) om jobb- och utvecklingsgarantin,
2. studierna bedrivs på grundläggande eller gymnasial nivå inom kommunal vuxenutbildning eller motsvarande utbildning i folkhögskola, och
3. den studerande inte har bedrivit studier med studiestöd under de senaste sex månaderna innan studierna som kan ge rätt till det högre bidragsbeloppet inleds. Det högre bidragsbeloppet får lämnas till dess att den studerande får slutbetyg från kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå, gymnasieexamen från kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå eller ett studieomdöme från folkhögskola. Det högre bidragsbeloppet lämnas inom ramen för anvisade medel och i den ordning som ansökningarna kommer in till Centrala studiestödsnämnden.

Överklagandenämndens bedömning

En av förutsättningarna för att kunna beviljas studiemedel med det högre bidragsbeloppet är att den studerande var inskriven i jobbgarantin för unga eller i jobb- och utvecklingsgarantin hos Arbetsförmedlingen i anslutning till studiernas början. Frågan i det aktuella ärendet är om det uppehåll som NN haft i sina studier under perioden den 17 juni – 9 juli 2023 medför att hon därefter påbörjar nya studier som gör att det krävs ny inskrivning i jobbgarantin för ungdomar.

NN har studerat sedan augusti 2021 på såväl grundskolenivå som gymnasienivå utan andra avbrott i studierna än helger. I det här fallet är det fråga om ett kortare uppehåll på omkring tre veckor under sommarperioden där hon sedan återgår i studier av samma slag som tidigare. Även om studier på komvux kan pågå utan uppehåll får det ändå godtas även i den studieformen att kortare uppehåll under sommarledighetsperioden och liknande kan anses vara naturliga uppehåll. Mot den bakgrunden får det nu aktuella uppehållet ses som ett naturligt uppehåll i form av ett lov. Det är således inte fråga om en ny studiestart efter uppehållet och NN uppfyller därmed villkoren för att beviljas det högre bidragsbeloppet.

Robert Dalman

Ulrica Åsberg

Beslut har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna Colin Andersson, Olof Edling, Staffan Ingmanson, Gunilla Lavås, Jessica Levin och Helena Söderberg.

Föredragande: Ulrica Åsberg

Kopia till CSN och CSN:s rättsavdelning